

Doložka včleňující obchodní podmínky do smlouvy

Úvod do problematiky

V současné době je v oblasti mezinárodního obchodu běžným jevem **tzv. standardizované uzavírání smluv**. Ke standardizovaným formám uzavírání smluv řadíme především:

- 1) **obchodní podmínky**
- 2) **formulářové smlouvy**
- 3) **guide (právní návody)**

Ad obchodní podmínky

Obchodní podmínky můžeme charakterizovat jako **předem zpracované, písemné soubory termínů, které lze použít pro neurčité množství podobných obchodních operací** (zpravidla obsahují údaje o jakosti, záručních lhůtách, odpovědnosti, přechodu vlastnického práva a nebezpečí, platební údaje, údaje o způsobu řešení sporů či volbě práva atd.). Lze je klasifikovat podle více hledisek:

- 1) z hlediska smluvní svobody na **vzorové a adhezní**
 - vzorové – smluvní strana, která je navrhuje předpokládá, že budou předmětem jednání
 - adhezní – další jednání se nepředpokládá a druhá stran má pouze možnost podmínky přijmout či nepřijmout (typicky v bankovníctví nebo v praxi velkých obchodních řetězců)
- 2) z hlediska subjektu, který obchodní podmínky vypracoval na **zpracované mezinárodní organizaci, vydané obchodními společnostmi či svazy** mající v významné postavení v obchodu s určitou komoditou nebo **vypracované individuálním obchodníkem**

(př. český obchodní zákoník dělí obchodní podmínky na všeobecné obchodní podmínky – vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi a na jiné obchodní podmínky)

Vídeňská úmluva a obchodní podmínky

- Uzavírání smlouvy s odkazem na obchodní podmínky představuje zvláštní oblast v technice uzavírání smluv.
- Vídeňská úmluva neobsahuje žádné ustanovení, které by upravovalo uzavírání smlouvy s odkazem na obchodní podmínky.
- Vzhledem k dispozitivnosti Vídeňské úmluvy vyplývající z čl. 6, není neexistence takového ustanovení nepřekonatelná. Smluvní strany mohou svojí vůlí pravidla obsažená ve Vídeňské úmluvě vyloučit - obchodní podmínky jsou projevem této vůle a pravidla v nich obsažená mají v případě jejich správného začlenění do smlouvy přednost před VÚ.

- Začlenění obchodních podmínek do smlouvy není VÚ nijak upraveno. Vzhledem ke koncepci čl. 4 VÚ je posouzení případné platnosti resp. neplatnosti obchodních podmínek mezerou VÚ.
- Vídeňská úmluva rovněž neupravuje vztah ujednání, která jsou součástí smlouvy a těch, která jsou obsažena v obchodních podmínkách, jestliže tyto budou ve vzájemném rozporu (jedná se opět o otázku platnosti jednoho resp. neplatnosti druhého z těchto ustanovení).

Včleňovací doložka

1) význam včleňovací doložky

- aby se určité obchodní podmínky staly součástí smlouvy, musí být do ní určitým způsobem zahrnuty – to je právě úkolem včleňovací doložky
- význam doložky = **učinit součástí smlouvy konkrétní obchodní podmínky**, tedy určitý soubor termínů obsahující výše uvedené údaje
- ke včlenění obchodních podmínek nejčastěji dochází v rámci návrhu na uzavření smlouvy a jeho přijetí =>
- součástí návrhu je doložka odkazující na určité obchodní podmínky – tyto podmínky mohou být otištěny na zadní straně návrhu, mohou být k návrhu přiloženy nebo se může jednat o odkaz na obecně známé podmínky
- v okamžiku, kdy druhá strana akceptuje návrh, stávají se obchodní podmínky součástí smlouvy
- v případě, že druhá strana sice návrh přijme, ale zároveň odkazuje na své obchodní podmínky vzniká problém tzv. bitvy forem (viz samostatná doložka a rozbor v rámci interaktivní osnovy)

! bez včleňovací doložky se obchodní podmínky nestávají součástí smlouvy, ani když jsou otištěny na zadní straně smlouvy nebo ke smlouvě přiloženy !

! včleňovací doložka musí být ve smlouvě nutně uvedena před podpisy stran !

- ke včlenění obchodních podmínek může dojít i cestou praxe, kterou si strany mezi sebou zavedly, ev. na základě zvyklosti, která je v široké míře používaná stranami v příslušném právním odvětví. Může se jednat i o situaci, kdy obchodní podmínky jsou součástí stanov určité komoditní organizace.

2) obsah včleňovací doložky

- v doložce je nutné výslovně uvést, že obchodní podmínky jsou součástí smlouvy
- označení smlouvy, jejíž součástí mají obchodní podmínky být (vzhledem k tomu, že doložka je součástí smlouvy, bude označení smlouvy obvykle uvedeno pomocí spojení *této smlouvy*)
- dostatečná identifikace obchodních podmínek, které mají být součástí smlouvy – název, číslo, atd.
- kde se obchodní podmínky nacházejí

- 1) na zadní straně smlouvy – ideální varianta – je tak pravidelně zajištěna vědomost smluvních stran o těchto podmínkách
- 2) jsou ke smlouvě přiloženy – je vhodné v doložce uvést prohlášení, že obě smluvní strany se seznámily s obsahem obchodních podmínek
- 3) je možné odkázat i na obecně známé obchodní podmínky – doporučuje se využívat jen v případech nesporně známých podmínek

Příklady včleňovacích doložek

„Nedílnou součástí této smlouvy jsou obchodní podmínky prodávajícího (pokud prodávající používá pouze jedny obchodní podmínky, je takové označení dostačující, pokud ne, je nutné blíže specifikovat např. číslem, názvem atd.), které jsou otištěny na zadní straně této smlouvy.“

„Nedílnou součástí této smlouvy jsou obchodní podmínky prodávajícího, které jsou ke smlouvě přiloženy (tvoří Přílohu č.1 této smlouvy). Strany (kupující) prohlašují, že se s obsahem obchodních podmínek seznámily.“

„Nedílnou součástí této smlouvy jsou obchodní podmínky Evropské hospodářské komise č.“